

A mentőfőorvosnő

— Egy nőben nem bíznak az emberek, kivált félnak a gyengébb nemtől, ha tőle felelősségteljes döntések függenek — kezdem (a szituáció feszültségét oldandó) kérdés nélkül a beszélgetést.

— Egyetlen alkalommal történt. Amikor szüléshez hívták, hogy a leendő nagymama elképedve kérdezte kollégámtól, mikor meglátott: na, nem... csak nem ezt hozták a lányomhoz? Eme esetet kivéve, sohasem tapasztaltam bizalmatlanságot női mivoltom miatt. Tapasztaltam az, hogy az emberek a bajban nem nézik férfi, vagy nő, aki segít.

— Hány mentőfőorvosnő dolgozik az országban?

— Hárman vagyunk összesen. Valóban nem jellemző, hogy a nők a mentőorvosi szakmát választják-vállalják.

— Nos, akkor a ritka kivételtől kérdezhetem, mi volt a motiváció?

— A szigorlóévben — itt végeztem a SZOTE-n — határozta el: csak olyan állásba megyek, ahol az intenzív beavatkozás jelenti az orvosi munkát. A klinikán hely nem lévén, a mentőzés mellett döntöttem. Elvégeztem a mentőorvosi tanfolyamot, majd három hónapot töltöttem kocsin, és '84-ben — sikerrel pályáztam a szegedi állomás mentőorvosi állására. Oxiológiából — sürgősségi ellátásból — szakvizsgáztam '89-ben, s ez év januárjában nevezték ki a szegedi mentőállomás vezető főorvosává.

— A választás miértjére még nem kaptam választ.

— A motiváció a temperamentumból — vagy ahogyan mostanában mondani szokás — a személyiségemből fakad, hogy a gyors eredményeket, a mihamarabbi sikereket szeretem. El nem tudnám képzelni az életem például belgyógyászként. A hosszú idejű vizsgáldás nem az én „műfajom”.

— S a hihetetlen felelősség nem bénítja soha?

— Tudom, hogy nincs mögöttem senki, minden tőlem függ. Belőlem az azonnali döntés kényszere a maximumot hozza ki. S a felelősség? Ez a legszebb a mi szakmánkban. Amikor itt tartottunk a beszélgetésben, lépett be fo-

— Izgatott vagyok — közli az arcán megjelenő pirosságból is jól látható tény.

Meglepődöm. Ez az aszszony izgul egy beszélgetéstől, aki naponta többször kerül drámai helyzetekbe, kinek pillanatok alatt meghozott döntéseitől függ emberek sorsa, élete, akinek vállán ekkora felelősség nyugszik nap mint nap. Aztán belátom: a számomra mindennapi, természetes életsituáció, a kérdezz-felelek játék számára idegen, kivált azért, mert tudja, most nemcsak a szakmáról, sokkal inkább önmagáról szeretném faggatni. Bemutatandó a tisztelt olvasóknak, város-lakóknak, a szegedi, s egyben a Csongrád Megyei Mentőállomás — március



1-jétől megbízott — új vezetőjét, dr. Simon Mariann főorvost, a tragikusan korán elhunyt dr. Alpáry Lajos utódját.

tós kollégám, Gyenes Kálmán, kinek csak annyi üzenetet hagytam hátra: jöjjön a mentőállomásra, egy portréfotó kell az új főorvosról. Kálmán meglepődött. A doktornő nem kevésbé. Aztán, nagy puszik csattantak. Magyarzatképpen megtudom, kollégám élete első sportfotópályázatát nyerte Mariannról készült fényképével.

— De rég volt. Életem legszebb éve a SZUE-ban teltek — mondja a doktornő.

— Ezek szerint versenyszerűen úszott?

— Tizennégy évig. Előbb Lovasziban — Zala megyében — ahonnan származom, aztán Szegedre költözvén a SZEOL-ban versenyeztem.

— S igen eredményesen — fűzi tovább a szót Gyenes Kálmán.

— Hát igen. Ifi nemzetközi bajnokságon negyedik, országos bajnokságon is negyedik helyezést értem el. Az úszás mellett kézilabdáztam is. Tagja voltam az ifiválogatott keretnek.

— Az egyetemi évek vetettek véget a sportnak?

— Egy edzőváltás. Én onnan mindig eljövök, ahol érzem, hogy nem szeretnek. A váltás után ez történt.

— Belemagyarázás, ha azt mondom, azért bírt ily sokat dolgozni, mert a sport kitalálásra nevelte?

— Persze, biztos nagyon sokat jelentett, de én úgy gondolom, enélkül is bírnám a munkát, hiszen, amit szeretünk, élvezettel teszünk, az nem jelent terhet. Most, hogy mentőfőorvos lettem, csökkentették a kocsin eltöltendő munkaóráim számát. De megpróbálom feljebb lépni, mert nem akarom a betegeket elveszíteni. Csak köztük van és lehet szakmai sikerélményem.

— S birja-e majd, ha családja lesz?

— Ki van próbálva, ugyanis tízéves a fiam. Az igazsághoz persze hozzátartozik, hogy a férjem és a nagyszülők segítségével nem élhetnék a szakmának.

— Ismerve hihetetlen lelkiismeretességét, nyilván vezetőként is szeretne jól helytállni, bizonyítani.

— Pillanatnyilag a cégbírósi bejegyzésre váró alapítványunk a legfontosabb. Csongrád megye mentődolgozói 240 ezer forintos törzstőkéjét adták össze a Mentés Jövőjéért Alapítványra. Szeretném, ha a megyében minél többen támogatnák ezt, hiszen a mentés körülményeinek jobbítása függ az alapítvány javára adományozott pénzüsszegtől. A közeli és távoli cél — nem másért, mint a betegek érdekében — a mentés valamennyi feltételének javítása.

Kalocsai Katalin

Lakosság észrevette, hivatal nem engedte...

Inog a pokoli torony?

Nagy sluggal látták neki a szegedi telefonatorny, „ismertebb” nevével a pokoli torony építésének. A Rókusi körúton, a Vértóval szembeni placc mellett járunk mindennap a kislánnyal bölcsődéből jövet és menet, s nem győzöm magyarázni az új és új látóval: a markológép mit csinál, mire való az árok, minek a betonlapokból rakott út, miért építenek kicsi házakat a tér szélére, mit jelent az alapozás. Szeged legmagasabb — 157 méterre tervezett — építménye lesz itt. E tény még a tervezés időszakában lázba hozta a környék lakóit: egyes csoportok tiltakoztak a titokzatos elnevezésű — „mikrohullámú torony, távközlési központ és kiszolgálótelepítések” — óriásnak lakóházak mellé telepítése ellen, mások — a város kritikán aluli telefonellátására hivatkozva — a gyors felépítés mellett kardoskodtak. Nos, a nagy sürgés-forgás láttán a környező házak lakói ismét protestáltak: a pokoli torony ideiglenes építési engedélye ellen fellebbezést nyújtottak be.

A bürokrácia játékszabályai szerint a köztársasági megbízott hivatalába került a tiltakozást, aggodalmat kifejező fellebbezés. Az új hivatalnak pedig kötelessége, hogy ne csak a papíron megítáradott tény, hanem az ezt megelőző döntéssorozatot is megvizsgálja. Ekkor derült ki, hogy a városi polgármesteri hivatal által látamozott ideiglenes építési engedély annyi hiányossággal terhelt, hogy az egyszerűen nem orvosolható — tudtuk meg a köztársasági megbízott, dr. Farkas László sajtótájékoztatóján, melyen képet kaptunk a hivatal eddigi ténykedéséről. E regionális hivatal önkormányzatokat ellenőrző, illetve hatósági tevékenységéről szerdán már beszámoltunk. Az akkor felvázolt képet a pokoli torony esete színesíti, mert a történetből kiderül: a lakók aggodalmát

a hivatal „nyomozása” igazolta, „ingatag” az építkezés jogi alapja...

Laikus számára is elképesztő: a garázsépítés engedélyezéséhez is használt formanyomtatványon járult hozzá a polgármesteri hivatal ennek az egyedi funkciójú, különleges építménynek a főlhúzásához! Ráadásul egy csomó szakhatóság — például a tűzoltóság, a légügyi előírások öre — véleménye hiányzik a pokolinak nevezett torony ideiglenes építési engedélyéről. Az pedig kifejezetten idegcsinító, hogy a környék lakóit leginkább izgató következményről, a tömény savak és lúgok keletkezéséről ellentmondó szakvéleményt tartalmaz a dokumentum. Tehát a hivatal szakemberei nem a „torony esztétikáját”, műszaki tervét, s főleg nem a felépítés indokoltságát vitatják, hanem a súlyos kö-

vetkezmenyekkel járó jogi hiányosságokat vették sorra, a beruházás előkészítettségére hívták föl a figyelmet. Ezt az alapjaiban rossz határozatot, az ideiglenes építési engedélyt semmisnek tekintik, s új, minden részletre gondosan ügyelő dokumentum kiadására szólítják föl a városi polgármesteri hivatal, s a beruházó, a posta szakembereit.

„Magas érdekekre” hivatkozva e döntésbe nem akarnak belenyugodni a műszakiak. A megbeszélésen állítólag még azzal is fenyegettek, hogy a huzavona miatt elviszik Szegedről, s máshol építik föl a telefonhálózat fejlesztéséhez elengedhetetlen tornyot. Azt a lehetőséget is latolgatják, hogy a másodfokú hatóság, a köztársasági megbízotti hivatal álláspontját bíróság előtt támadják. Mindkét megoldás ellenkezik az itt élő polgárok — lehet, hogy „nem „magas”, de súlyát tekintve alapvető — érdekeivel. Az kétségtelen, hogy szükség van ebben a városban a telefonhálózat bővítésére. Gondosan előkészített, a környéken élők félelmét nem gerjesztő építkezés, a lakosság tájékoztatása lehet az egyedüli megoldás arra, hogy a szükséglet kielégítésének módja is elfogadható legyen a polgárok számára.

(újszászi)

Terv

Néhány városatyá egészen kikelt magából midőn leestek nekik, hogy egyedül a családi eseményeket rendező iroda kapja meg hiánytalanul azokat a súlyos milliókat, amelyeket igényelt a maga számára, semmilyen más vállalat vagy bizottság sem. Micsoda dolog ez, hiszen minden esküvőért, temetésért benyújtott számlán vastagon fog a ceruzajuk — háborogtak —, talán azért nem tudják magukat eltartani, mert harmincnyolc évig a tucatnál is több ember dolgozik náluk másodállásban, s az hiszik, mindenféle címetek lehet pénzeket kifacsarni és kifizetni. Igaz, egy képviselő védelmébe vette az irókat, mondva, hogy az embereket nem lehet egycsapásra leszoektatni a szocialista családi ünnepekről.

A városi rendőrkapitány csendben meg is jegyezte: régen a parókian a pap meg a segédje, ketten intézték ezeket a dolgokat.

Való igaz. Viszont soha nem kellett semmiféle tervet teljesíteniük, amihez — ez tagadhatatlan — már egy nagyobb kollektíva szükségeltetik.

Ó. J.

Fiatal olasz muzikusok koncertje

A Campogrosso hóföde csúcsai alatt fekvő itáliai Valdagnóból, az Újszegedi Kamarazenekar meghívására érkezett Szegedre az Esterházy Miklós nevű viselő olasz kamaragyűttes. A zenekar karnagya, a rendkívül tehetséges és szimpatikus Massimo Gonzo 1989-ben határozta el, hogy családtagjaival, muzikuskollégáival és tanítványaival együtttest alakít. A fiatalokból álló kamarazenekar már a megalakulás évében több koncertet adott, és szép sikereket ért el.

Szegedi szereplésükre az Újszegedi Kamarazenekar múlt évi olaszországi vendégszereplésének viszonzásaként került sor.

Csütörtök esti koncertjükön, a barátságosan idő eltelére, zsúfolásig megtelt a Dugonics téri aula. Bevezetőként Mozart G-dúr hegedűversenyét adták elő. A lassú tétel hajlékony, érzelmes dallamosságánál már érzékelhető volt a vonósok kiváló felkészültsége és a jellegzetesen olasz bel canto előadói stílus. Mozart G-dúr szimfóniája az olasz operanyitány szerkezetére emlékeztetően 3 tételre, melyek közül a két gyors fogja közre a középső lassú tételt. A hirtelen érzelmi és technikai váltás nagy odafigyelést, kiváló zenei érzékenységet kíván előadókól és karnagyoktól egyaránt.

Vivaldi két fuvalára és zenekarra írott C-dúr Concertójának előadásakor két ígéretes, fiatal tehetséget ismerhettünk meg a szólót játszó Alberto Grivelletto és Marta Bruni személyében. A Largo csodálatos, szélesen hőmpolygó dallamívei lélegzetelállítóak voltak. A ritkán hallható Vivaldi D-dúr

Gresó Erzsébet

Lemondás helyett: a felismerés öröme

„Először a hitüket kellene átvennünk!”...

A SZOTE Társadalomtudományi Intézetének szociológusa, Benkő Zsuzsanna nemrégiben a németországi Heidelbergben járt, a Prevenció (megelőzés) az iskolában címmel megrendezett nemzetközi tudományos konferencián. Amikor az ott hallottak-tapasztaltak és a hazai gyakorlat közti különbségekről faggattuk, szemléletes összevetéssel szolgált. Tudniillik, hogy Magyarországon az az egészséges, aki nem beteg. A nemzeti egészségnevelés programjának megvalósítását 15 éve szorgalmazó Németországban pedig az, aki kiegyensúlyozott, munkabíró, vidám... Az eltérés, ugye, szembetűnő. Tessék mondani, német mértékkel mérve, hányan lennének az egészséges magyarok?

Mi azt mondjuk: az egészséges táplálkozás drága. A németek azt: egészségtelenül is lehet drágán táplálkozni, hát dönts el, melyiket választod. Nálunk a legnagyobb gyümölcstermelő vidékeken él a legtöbb alkoholisták. A németeknek azt mondja a pedagógus: ne azért ne igyál, hogy ne légy alkoholisták, hanem tapasztald meg, hogy ital nélkül is jól érezheted magad. Mi? Leszokunk — lemondással, nagy akarat-erővel — egy rossz szokásról, káros szenvedélyről. Ők? Hittel örülnek, hogy a zöldség finom, a természetjárás felüdít, a mozgás karcúsít. Tüdőrákkal fenyegetőzünk, ahelyett, hogy a nemdohányzás mintáit mutatóknak be. Igen, ez ilyen egyszerű;

pozitív példával kell szolgálni.

No de hát az a társadalmi háttér, meg ez, ami a miénk, micsoda különbség! — vehetné ellen bárki. Amire azt kérde a szociológus: de hát ki-mi a társadalom, ha nem a család, az iskola, a munkahely, a szervezet, amelyek tagjai vagyunk? A különbség másutt érhető tetten, abban, hogy az egészséges életmód és életvitel, az egészségnevelés, a megelőzés programjában szövetségese a gyakorló orvos a klinikussal, a pedagógussal, a helyi társadalom önszerveződéseivel, s ami talán a legfontosabb: a társadalombiztosítással. S hogy e szövetség komplex fogalomnak tekint-e az egészet, partnernek a

megóvándó embert. Lehetőleg már a legkisebb korban.

S lényegében itt jutottunk el a konferencia fő témájához: a gyerekkori prevencióhoz, amelyben mind az orvos-, mind a tanárképzésnek meg kell találnia a maga feladatait. Hogy például az az orvostanhallgató, akiből iskolaorvos lesz, ne csak a gyerekek vérnyomásának mérésére készüljön fel, hanem a későbbi érrendszeri betegség korai felismerésére, s a tanácsadásra is. A pedagógusjelölt ne csupán a gyermek lélektanának váljék ismerőjévé, hanem legyenek érve az AIDS elleni felvilágosításhoz is. (Baden-Württemberg tartományban törvény írja elő, hogy általános iskolai tanári diplomát csak az kaphat, akinek e tárgyból vizsgálja van. Hasonló képzésre ugyan már nálunk is van példa, de szakonként, elkülönítetten.) Kívánatos volna, hogy a különböző profilú egyetemeken közti „átjárással” — s erre az egyetemek érzelhető nyitása jó eséllyel ad — a különböző karok hallgatói — orvos-, gyógyszerész-, védőnőjelöltek, leendő általános és középiskolai tanárok — egymás szakterületének ismer-

retanyagával felvérteződhesenek.

Benkő Zsuzsanna orvos-szociológus szerint — ezt ő, mint oktató érzelmi — a hallgatókban egyre inkább él az igény az egészségnevelés módszereinek elsajátítására. Nyilvánvalóan azzal összefüggésben, hogy az orvosgyógyítómunkája — s ugyanígy a pedagógus nevelőtevékenysége — során a társadalmi háttér felmérését egyre kevésbé nélkülözheti. (Gondoljunk csak a gyermekkori neuroziszra, a túlvagy éppen alultáplált gyerekekre családi közegére.) S ha az orvos, a tanár — felkészülten — hatni tud kis páciensére, diákjára, megvan az esély rá — igaz, hosszú a folyamat —, hogy a gyerek majd hat szüleiére. Eldugja a cigarettáját, követkeletli magának a vasárnapi kirándulást...

A heidelbergi konferencia nagy tanulsága — fogalmazta meg Benkő Zsuzsanna —, hogy a gyerekeknek kell kezdeni, ha egészségben akarjuk látni a társadalmat. S hinni kell benne, hogy az egészség: kiegyensúlyozottság, munkabírási, derű, természetesség.

(pály)

Nyugdíj nélkül

A Nyugdíjnélküli Időskorúak Országos Szervezete — amelynek Hódmezővásárhelyen, a Bercsényi utca 21. szám alatt van a központja — arról értesítette szerkesztőségünket, hogy a támogatásukra befizetendő összegeket a céljaikkal szimpatizálók a következő számlaszámra küldjék: OTP 298-98 015; 670-000 751-5.